

mu na uvedených ustanoveniach. Prevádzkovateľ nesmie ďalej spracúvať osobné údaje, pokiaľ nepreukáže nevyhnutné oprávnené dôvody na spracúvanie, ktoré prevažujú nad záujmami, právami a slobodami dotknutej osoby, alebo dôvody na preukazovanie, uplatňovanie alebo obhajovanie právnych nárokov.

2. Ak sa osobné údaje spracúvajú na účely priameho marketingu, dotknutá osoba má právo kedykoľvek namietať proti spracúvaniu osobných údajov, ktoré sa jej týka, na účely takéhoto marketingu, vrátane profilovania v rozsahu, v akom súvisí s takýmto priamym marketingom.
3. Ak dotknutá osoba namieta voči spracúvaniu na účely priameho marketingu, osobné údaje sa už na také účely nesmú spracúvať.
4. Dotknutá osoba sa výslovne upozorní na právo uvedené v odsekoch 1 a 2 najneskôr pri prvej komunikácii s ňou, pričom sa toto právo prezentuje jasne a oddelene od akýchkoľvek iných informácií.
5. V súvislosti s používaním služieb informačnej spoločnosti a bez ohľadu na smernicu 2002/58/ES môže dotknutá osoba uplatňovať svoje právo namietať automatizovanými prostriedkami s použitím technických špecifikácií.
6. Ak sa osobné údaje spracúvajú na účely vedeckého alebo historického výskumu či na štatistické účely podľa článku 89 ods. 1, dotknutá osoba má právo namietať z dôvodov týkajúcich sa jej konkrétnej situácie proti spracúvaniu osobných údajov, ktoré sa jej týka, s výnimkou prípadov, keď je spracúvanie nevyhnutné na plnenie úlohy z dôvodov verejného záujmu.

Recitály: 69, 70

I. Právo namietať spracúvanie osobných údajov

Právo namietať spracúvanie osobných údajov patrí dotknutej osobe vtedy, ak sa domnieva, že spracúvanie už obmedzuje jej práva alebo do nich zasahuje a ak sa spracúvanie uskutočňuje:

- na právnom základe podľa čl. 6 ods. 1 písm. e) nariadenia, t. j. spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi;
- na právnom základe podľa čl. 6 ods. 1 písm. f) nariadenia, t. j. spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na účel oprávnených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany;

- na účel priameho marketingu vrátane profilovania v rozsahu, v akom súvisí s priamym marketingom,
- na vedecký účel, na účel historického výskumu alebo na štatistický účel, t. j. na tzv. privilegované účely s výnimkou prípadov, keď je spracúvanie nevyhnutné na plnenie úloh z dôvodov verejného záujmu (napríklad sčítanie obyvateľstva realizované štátom).

V kontexte využívaných technológií poskytuje nariadenie dotknutým osobám možnosť uplatniť svoje právo namietať aj automatizovanými prostriedkami, s použitím technických špecifikácií, pri používaní služieb informačnej spoločnosti. V praxi sa to prejaví najmä v súvislosti s nastaveniami technických špecifikácií webových prehliadačov. Napríklad technológia *Do Not Track*, ktorá umožňuje používateľom vylúčiť sledovanie ich správania na internete prostredníctvom webových stránok. Nastavenie takej špecifikácie dotknutou osobou by pre prevádzkovateľa malo znamenať to isté, ako keby dotknutá osoba vzniesla námietku. V praxi je však tento postup aplikovateľný najmä pri využívaní údajov získaných sledovaním na účely marketingu, keďže v takom prípade prevádzkovateľ neskúma osobitné okolnosti spracúvania osobných údajov dotknutej osoby, ale je povinný prestať spracúvať osobné údaje.

II. Námietka

Dotknutá osoba má právo kedykoľvek namietať proti spracúvaniu osobných údajov, ktoré sa jej týkajú, ak prevádzkovateľ spracúva jej osobné údaje na základe čl. 6 ods. 1 písm. e) alebo f) nariadenia (oprávnený záujem, verejný záujem). Dotknutá osoba, ktorá vzniesla námietku, by mala uviesť konkrétne okolnosti týkajúce sa jej osobnej situácie, na základe ktorých sa domnieva, že predmetné spracúvanie neprimerane zasahuje do jej práv a slobôd. Prevádzkovateľ následne posudzuje konkrétnu situáciu dotknutej osoby vo vzťahu k svojmu oprávnenému záujmu alebo verejnému záujmu alebo pri výkone verejnej moci. Prevádzkovateľ je povinný preukázať, že vo vzťahu ku konkrétnej situácii dotknutej osoby zväžil všetky okolnosti a že jeho oprávnený dôvod prevažuje nad záujmami, právami a slobodami dotknutej osoby alebo dôvody na preukazovanie, uplatňovanie alebo obhajovanie právnych nárokov.

Prevádzkovateľ, ktorý spracúva osobné údaje na základe oprávneného záujmu podľa čl. 6 ods. 1 písm. f) nariadenia, vykonal ešte pred začatím spracúvania osobných údajov test proporcionality, ktorému sa bližšie venujeme v komentári k čl. 6 ods. 1 písm. f) nariadenia. V prípade podania námietky dotknutou osobou musí prevádzkovateľ opätovne vykonať vyváženie práv, avšak už len vo vzťahu ku konkrétnej osobitnej situácii dotknutej osoby.

ŠTVRTÁ ČASŤ

OSOBITNÉ SITUÁCIE ZÁKONNÉHO SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV

§ 78 (Spracúvanie a poskytovanie osobných údajov v osobitných situáciách)

(1) Prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby aj vtedy, ak spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na akademický účel, umelecký účel alebo literárny účel; to neplatí, ak spracúvaním osobných údajov na taký účel prevádzkovateľ porušuje právo dotknutej osoby na ochranu jej osobnosti alebo právo na ochranu súkromia alebo také spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby vylučuje osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(2) Prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby aj vtedy, ak spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné pre potreby informovania verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami a ak osobné údaje spracúva prevádzkovateľ, ktorému to vyplýva z predmetu činnosti; to neplatí, ak spracúvaním osobných údajov na taký účel prevádzkovateľ porušuje právo dotknutej osoby na ochranu jej osobnosti alebo právo na ochranu súkromia alebo také spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby vylučuje osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(3) Prevádzkovateľ, ktorý je zamestnávateľom dotknutej osoby, je oprávnený poskytovať jej osobné údaje alebo zverejniť jej osobné údaje v rozsahu titul, meno, priezvisko, pracovné zaradenie, služobné zaradenie, funkčné zaradenie, osobné číslo zamestnanca alebo zamestnanecké číslo zamestnanca, odborný útvar, miesto výkonu práce, telefónne číslo, faxové číslo, adresa elektronickej pošty na pracovisko a identifikačné údaje zamestnávateľa, ak je to potrebné v súvislosti s plnením pracovných povinností, služobných povinností alebo funkčných povinností dotknutej osoby. Poskytovanie osobných údajov alebo zverejnenie osobných údajov nesmie narušiť vážnosť, dôstojnosť a bezpečnosť dotknutej osoby.

(4) Pri spracúvaní osobných údajov možno využiť na účely identifikovania fyzickej osoby všeobecne použiteľný identifikátor podľa osobitného predpisu²²⁾ len vtedy, ak jeho využitie je nevyhnutné na dosiahnutie da-

ného účelu spracúvania. Súhlas so spracúvaním všeobecne použiteľného identifikátora musí byť výslovný a nesmie ho vylučovať osobitný predpis, ak ide o jeho spracúvanie na právnom základe súhlasu dotknutej osoby. Zverejňovať všeobecne použiteľný identifikátor sa zakazuje; to neplatí, ak všeobecne použiteľný identifikátor zverejní sama dotknutá osoba.

(5) Prevádzkovateľ môže spracúvať genetické údaje, biometrické údaje a údaje týkajúce sa zdravia aj na právnom základe osobitného predpisu alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(6) Osobné údaje o dotknutej osobe možno získať od inej fyzickej osoby a spracúvať v informačnom systéme len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby; to neplatí, ak poskytnutím osobných údajov o dotknutej osobe do informačného systému iná fyzická osoba chráni svoje práva alebo právom chránené záujmy, oznamuje skutočnosti, ktoré odôvodňujú uplatnenie právnej zodpovednosti dotknutej osoby, alebo sa osobné údaje spracúvajú na základe osobitného zákona podľa § 13 ods. 1 písm. c) a e). Ten, kto také osobné údaje spracúva, musí vedieť preukázať úradu na jeho žiadosť, že ich získal v súlade s týmto zákonom.

(7) Ak dotknutá osoba nežije, súhlas vyžadovaný podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu²⁾ môže poskytnúť jej blízka osoba.²³⁾ Súhlas nie je platný, ak čo len jedna blízka osoba písomne vyslovila nesúhlas.

(8) Pri spracúvaní osobných údajov na účel archivácie, na vedecký účel, na účel historického výskumu alebo na štatistický účel je prevádzkovateľ a sprostredkovateľ povinný prijať primerané záruky pre práva dotknutej osoby. Tieto záruky obsahujú zavedenie primeraných a účinných technických a organizačných opatrení najmä na zabezpečenie dodržiavania zásady minimalizácie údajov a pseudonymizácie.

(9) Ak sa osobné údaje spracúvajú na vedecký účel, účel historického výskumu alebo na štatistický účel, môžu byť práva dotknutej osoby podľa § 21, § 22, § 24 a 27 alebo podľa osobitného predpisu²⁴⁾ obmedzené osobitným predpisom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, ak sú prijaté primerané podmienky a záruky podľa odseku 6, ak by tieto práva dotknutej osoby pravdepodobne znemožnili alebo závažným spôsobom sťažili dosiahnutie týchto účelov a také obmedzenie práv dotknutej osoby je nevyhnutné na dosiahnutie týchto účelov.

(10) Ak sa osobné údaje spracúvajú na účel archivácie, môžu byť práva dotknutej osoby podľa § 21, § 22 a § 24 až 27 alebo podľa osobitného predpisu²⁵⁾ obmedzené osobitným predpisom, ak sú prijaté primerané podmienky a záruky podľa odseku 6, ak by tieto práva dotknutej osoby

pravdepodobne znemožnili alebo závažným spôsobom sťažili dosiahnutie týchto účelov a také obmedzenie práv dotknutej osoby je nevyhnutné na dosiahnutie týchto účelov.

(11) Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ pri prijímaní bezpečnostných opatrení a pri posudzovaní vplyvu na ochranu osobných údajov postupuje primerane podľa medzinárodných noriem a štandardov bezpečnosti.

²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú.v. EÚ L 119, 4.5.2016).

²²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 301/1995 Z. z. o rodnom čísle v znení zákona č. 515/2003 Z. z.

²³⁾ § 116 Občianskeho zákonníka.

²⁴⁾ Čl. 15, 16, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2016/679.

²⁵⁾ Čl. 15, 16, 18 až 21 nariadenia (EÚ) 2016/679.

I. Osobitná právna úprava

Nariadenie umožňuje členským štátom vo vybraných oblastiach prijať osobitnú právnu úpravu, ktorá zohľadní špecifiká spracúvania osobných údajov v jednotlivých členských štátoch, s ohľadom na výnimky a odchýlky potrebné najmä na dosiahnutie rovnováhy medzi základnými právami fyzických osôb a spracovateľskou činnosťou prevádzkovateľa. V prípadoch odlišností spracúvania osobných údajov v jednotlivých členských štátoch, by sa na prevádzkovateľa mali vzťahovať podmienky podľa práva členského štátu, ktoré sa na neho vzťahuje.

II. Vymedzenie osobitných situácií

Vnútroštátnou úpravou sa prijali podmienky spracúvania osobných údajov v súvislosti:

- so slobodou prejavu a právom na informácie podľa čl. 85 nariadenia,
- so spracúvaním národného identifikačného čísla (rodné číslo) podľa čl. 87 nariadenia,
- so spracúvaním osobných údajov v súvislosti so zamestnaním podľa čl. 88 nariadenia,
- so zárukami a odchýlkami týkajúcimi sa spracúvania na účely archivácie vo verejnom záujme a archivácie, na účely vedeckého výskumu, historického výskumu a na štatistické účely podľa čl. 89 nariadenia,

- s povinnosťou zachovávať mlčanlivosť podľa § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. podľa čl. 90 nariadenia.

III. Spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby

Odsedy 1 až 3 upravujú osobitné podmienky spracúvania osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby, pričom prevádzkovateľ je vždy povinný postupovať tak, aby neprímerane nezasiahol do práv dotknutej osoby. V súlade so zásadou zodpovednosti prevádzkovateľa za spracúvanie osobných údajov odporúčame prevádzkovateľom dokumentovať posúdenie primeranosti spracovateľských operácií vo vzťahu k právam dotknutých osôb.

Spracúvanie na akademický, literárny alebo umelecký účel

Prevádzkovatelia môžu spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak je takéto spracúvanie nevyhnutné na vyššie uvedené účely. Ide napríklad o spracúvanie osobných údajov na účely vydávania firemného, obecného alebo školského časopisu (aj v elektronickej podobe), pričom takáto činnosť nemusí vyplývať z predmetu činnosti prevádzkovateľa.

Pri spracúvaní osobných údajov na akademický účel pôjde najmä o vzdelávacie aktivity, ako napríklad prezentovanie dokumentovaných zdravotných prípadov s cieľom vzdelávania budúcich lekárov. Pri spracúvaní osobných údajov na tento účel treba s ohľadom na ich citlivosť obzvlášť dbať na predchádzanie neprímeraného zásahu do práv fyzických osôb. Ak je to možné, prevádzkovatelia by mali využívať anonymizáciu alebo pseudonymizáciu s cieľom zabezpečiť primeranú ochranu práv fyzických osôb.

Informovanie verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami

Prevádzkovatelia, ktorým to vyplýva z predmetu činnosti, môžu na účely informovania verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby. Prostriedky hromadnej komunikácie sú napríklad televízia, tlač, internetové noviny a časopisy. Prevádzkovateľovi musí takáto činnosť vyplývať z predmetu činnosti.

Spracúvanie osobných údajov zamestnávateľom

Prevádzkovateľ, ktorý je zamestnávateľom, môže poskytnúť alebo zverejniť osobné údaje v rozsahu uvedenom v § 78 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z. zamestnancov len v prípadoch, kedy je to potrebné v súvislosti s plnením ich pracovných povinností. Mal by dôsledne posúdiť nevyhnutnosť najmä zverej-

nenia osobných údajov s ohľadom na narušenie vážnosti, dôstojnosti a bezpečnosti dotknutej osoby.

Typickými situáciami poskytovania osobných údajov zamestnávateľom je uvádzanie kontaktných údajov zamestnancov v rámci firemnej komunikácie alebo zverejnenie kontaktných údajov zamestnancov na webe spoločnosti.

Príklad:

Prevádzkovateľ, ktorý je zamestnávateľom, poskytne osobné údaje svojich zamestnancov na účely zabezpečenia komunikácie s klientom podľa § 78 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z., pričom nie je rozhodujúce, či sa na spracúvanie osobných údajov vzťahuje nariadenie alebo zákon. Avšak pre prevádzkovateľa, ktorý je prijímateľom osobných údajov o zamestnancovi svojho zmluvného partnera, nie je tento právny základ aplikovateľný. Musí hľadať iný relevantný právny základ, ako napríklad oprávnený záujem prevádzkovateľa (musí spracúvať kontaktné údaje zamestnanca svojho zmluvného partnera). Zmluva v tomto prípade nemôže byť právnym základom, keďže zamestnanec zmluvného partnera nie je jednou zo zmluvných strán (tou je napríklad konateľ spoločnosti alebo osoba oprávnená konať v jej mene).

Rodné číslo

Všeobecne použiteľný identifikátor, ktorým je v podmienkach Slovenskej republiky rodné číslo,¹⁰⁵ už nie je osobitnou kategóriou osobných údajov. Zákonnodarca tak využil možnosť a v súlade s osobitnou ochranou, ktorá je historicky rodnému číslu pripisovaná, upravil osobitné podmienky spracúvania rodného čísla, ktoré sú podobné, ako ich upravoval zákona č. 122/2013 Z. z. Stále platí, že rodné číslo môže prevádzkovateľ spracúvať len vtedy, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie daného účelu spracúvania. V prípade, že spracúvanie rodného čísla nevyplýva z osobitného predpisu, prevádzkovateľ v súlade so zásadou zodpovednosti dokumentuje odôvodnenie nevyhnutnosti takeého spracúvania, a to vrátane dôvodov, prečo požadovaný cieľ nemožno dosiahnuť menej invazívnym spôsobom.

V prípade, ak je spracúvanie rodného čísla založené na súhlase dotknutej osoby, musí ísť o výslovný súhlas podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) nariadenia alebo § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 18/2018 Z. z. a súčasne aplikáciu súhlasu nesmie vylučovať osobitný predpis.

¹⁰⁵ Zákon č. 301/1995 Z. z. o rodnom čísle.